

Úvodní slovo

Národní kontaktní místo pro elektronické zdravotnictví je jedním z prvních kroků, které mají zajistit kvalitní a bezpečnou zdravotní péči občanům ČR v celé EU. Ochrana osobních údajů má být nastavená tak, aby nebrzdila možné předávání údajů o zdravotním stavu do jiných členských států EU – viz směrnice o uplatňování práv pacientů v přeshraniční zdravotní péči a obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR), je-li to potřebné pro zachování kontinuity zdravotní péče. Národní kontaktní místo je informační systém, který zajišťuje právě bezpečné a zabezpečené předávání relevantních informací o zdravotním stavu pacienta, tedy naopak posiluje právní jistotu, že k předávání nebude docházet nahodile, nesystematicky a neřízeně. § 69a zákona o zdravotních službách není možné interpretovat a aplikovat izolovaně od ostatních ustanovení zákona o zdravotních službách, jak činí *luridicum Remedium*, z. s. Oprávněné osoby mohou do zdravotnické dokumentace pacienta nahlížet prostřednictvím Národního kontaktního místa za podmínek, které zákon o zdravotních službách pro nahlížení stanoví, tedy jestliže je to v zájmu pacienta nebo jestliže je to potřebné pro účely vyplývající z právních předpisů, a to v nezbytném rozsahu, dále musí být splněna podmínka přímé souvislosti s poskytováním zdravotních služeb. Aby mohly být realizovány návazné kroky, bylo nutné začlenit Národní kontaktní místo do legislativy v daném čase, pokud bychom tak neučinili, nemohli bychom držet krok s ostatními zúčastněnými členskými státy.

Detailněji

Novela zákona o zdravotních službách zavádí v §69a s účinností od 1.7.2018. Národní kontaktní místo pro elektronické zdravotnictví (eHealth) (NCPeH), jehož hlavním účelem je umožnit efektivní předávání zdravotnických dat pacienta poskytovatelům zdravotních služeb, kteří poskytují akutní zdravotní péči českým občanům v EU jakož i občanům EU ošetřovaným v České republice.

K Vašemu odůvodnění bych rád uvedl následující:

- **Limity přístupu.** Nejedná se o rozšíření přístupu do zdravotnických dat. Předávání zdravotnické dokumentace mezi poskytovateli zdravotních služeb v rámci informačního systému Národního kontaktního místa pro eHealth se striktně řídí režimem stanoveným zákonem o zdravotních službách týkajícím se nahlížení do zdravotnické dokumentace. Tj. každý poskytovatel zdravotních služeb musí garantovat, že jeho jménem nahlíží do zdravotnické dokumentace pouze osoby oprávněné dle §65 odst. 2 zákona o zdravotních službách, a to za podmínek výslovně uvedených v zákoně o zdravotních službách, kterými jsou zájem pacienta či účel stanovený právním předpisem, nezbytný rozsah, přímá souvislost s poskytováním zdravotních služeb, dále zdravotničtí pracovníci musí být zaměstnanci poskytovatele a musí se jednat o informace nezbytné pro výkon jejich povolání (tedy typicky poskytování zdravotních služeb na náležitě odborné úrovni). Je zcela nepřípustné číst ustanovení § 69a zákona o zdravotních službách izolovaně od ostatních ustanovení. Takový postup vede k dezinterpretaci a mylnému chápání celého právního předpisu. Nadto je nutné upozornit, že Vámi napadené předávání dat je **zcela legální již nyní**, pokud se dodrží výše uvedené podmínky. Je-li získání některých informací o zdravotním stavu nutné pro zajištění návazné a tedy kvalitní a bezpečné zdravotní péče, **není ani dnes** nutné vyžadovat souhlas pacienta a poskytovatelé mohou a dokonce musí relevantní části zdravotnické dokumentace sdílet či si předávat, což se ostatně i v praxi děje. I pokud jde o poskytovatele zdravotních služeb jiných členských států EU, mohou jim být údaje o zdravotním stavu předány již nyní

bez souhlasu pacienta, je-li to potřebné pro ochranu života a zdraví pacienta. **Národní kontaktní místo pro eHealth nerozšiřuje přístup, nezavádí věcně nic nového, pouze zabezpečuje a standardizuje procesy** a je jedním z prvních kroků, který by měl vzájemné nahlížení do zdravotnické dokumentace vedené v elektronické podobě zabezpečit a umožnit bezpečné nahlížení v rámci celé EU, bez ohledu na hranice členských států, k čemuž nabádají i právní předpisy samotné EU (směrnice o uplatňování práv pacientů v přeshraniční zdravotní péči a obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR).

- Národní kontaktní místo pro eHealth umožňuje získávat zdravotnická data ošetřovaného pacienta pouze jednoznačně **identifikovanému, autentizovanému a autorizovanému lékaři**, který bude bezpečným a důvěryhodným způsobem ověřen prostřednictvím Národního registru zdravotních pracovníků. V současné době žádný nemocniční informační systém (NIS) ani ambulantní software neumí v reálném čase a místě garantovat, že osoba nahlížející do elektronické zdravotní dokumentace je ověřený lékař.
- **Zpřístupnění zdravotnických dat poskytovatelům zdravotních služeb jiných členských států EU.** Informační systém Národního kontaktního místa pro eHealth kteréhokoliv státu, kterému bude schválen přístup do evropské infrastruktury pro eHealth, musí garantovat, že jeho prostřednictvím bude informace vyžadovat pouze identifikovaný a autentizovaný odborný lékařský pracovník. Tento závazek je jednou z nepřekročitelných podmínek a jeho dodržování každý stát stvrzuje podepsáním mezistátní dohody, kterou podepíše Ministerstvo zdravotnictví. Není tedy možné, aby do zdravotnických dat prostřednictvím NCPeH „koukal“ jakýkoliv neověřený subjekt.
- V rámci zajištění návazné zdravotní péče jsou poskytovatelé zdravotních služeb dle §45 odst. 2 písm. g) zákona o zdravotních službách povinni předat jiným poskytovatelům zdravotních služeb nebo poskytovatelům sociálních služeb informace o zdravotním stavu pacienta nezbytné k zajištění návaznosti dalších zdravotních služeb poskytnutých pacientovi, a to bez ohledu na souhlas či nesouhlas pacienta. Informace o zdravotním stavu pacienta předávané Národním kontaktním místem pro eHealth je ve formě tzv. souhrnu o pacientovi, tedy základní anamnestické údaje nezbytné pro zajištění bezpečné akutní zdravotní péče (např. alergie, chronické nemoci, užívané medikamenty, atd.). V současné době ošetřující lékař v ČR tyto informace nemá a mnohdy se spoléhá pouze na informace získané přímo od pacienta. Národní kontaktní místo pro eHealth je zabezpečenou cestou, jak plnit zákonem uložené povinnosti.
- Národní kontaktní místo pro eHealth umožní každému pacientovi, aby získal přehled o tom, kde všude se jeho zdravotnická dokumentace nachází (v současné době pacienti mnohdy netuší, kde všude jejich zdravotnická dokumentace leží nebo kdo do ní nahlíží) a současně které subjekty si jeho zdravotnická data vyžádaly.
- Bezpečnost údajů, které budou Národním kontaktním místem pro eHealth procházet, je garantována obecnými požadavky na zabezpečení jakýchkoliv citlivých osobních údajů dle platné legislativy. Celý systém bude navíc zauditován z pohledu informační bezpečnosti ze strany Evropské komise a bude provedeno posouzení vlivu na ochranu osobních údajů (DPIA). Jakékoliv transakce procházející Národním kontaktním místem pro eHealth budou povinně logovány a šifrovány.

Závěrem si trváme tvrdit, že informační systém Národního kontaktního místa pro eHealth bude v čase uvedení do provozu nejbezpečnějším a jediným informačním systémem v českém zdravotnictví, neboť jeho procesy budou nejen v souladu s nařízenímí GDPR a eIDAS, bude hloubkově zauditován ze strany Evropské komise (DG SANTE).

Více viz www.nixzd.cz